

Ενημερωτικό δελτίο σχετικά με το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2022

Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) για την Ελλάδα εγκρίθηκε επίσημα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 11 Δεκεμβρίου 2015 και τροποποιήθηκε τελευταία στις 3 Ιουλίου 2024. Στο παρόν έγγραφο περιγράφονται συνοπτικά οι προτεραιότητες της Ελλάδας για την αξιοποίηση δημοσίων κονδυλίων ύψους 7,78 δισ. EUR που είναι διαθέσιμα για την περίοδο 2014-2022 (6,51 δισ. EUR από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, εκ των οποίων 365 EUR από το Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EURI) και 1,27 δισ. EUR από εθνική συγχρηματοδότηση).

Το ελληνικό ΠΑΑ εστιάζει κυρίως στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στη διατήρηση και την ενίσχυση των οικοσυστημάτων, καθώς και στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές. Οι γεωργοί θα λάβουν στήριξη ώστε 20,15% των ελληνικών γεωργικών εκτάσεων να διατεθούν για συμβολιακή καλλιέργεια με σκοπό τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, 20,20% με σκοπό τη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων και 19,36% με σκοπό τη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους και/ή την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους. Θα παρασχεθεί επενδυτική στήριξη για αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμό σε 11 755 γεωργικές εκμεταλλεύσεις, ενώ 44 015 νέοι γεωργοί θα λάβουν ενίσχυση εκκίνησης. Επιπλέον, 12 300 γεωργικές εκμεταλλεύσεις θα λάβουν στήριξη για συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας, σε τοπικές αγορές, καθώς και για την ανάπτυξη βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού και ομάδων/οργανώσεων παραγωγών, ενώ περίπου 490 επιχειρήσεις γεωργικών τροφίμων θα λάβουν στήριξη για επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων. Η στήριξη δραστηριοτήτων στους τομείς της γνώσης και της καινοτομίας αντιστοιχεί σε ποσοστό 2,43 % της προβλεπόμενης δημόσιας δαπάνης και το ΠΑΑ θα δημιουργήσει περίπου 48 050 θέσεις κατάρτισης για γεωργούς και λοιπές αγροτικές επιχειρήσεις. Το ΠΑΑ θα στηρίξει επίσης την τοπική ανάπτυξη μέσω ομάδων τοπικής δράσης της πρωτοβουλίας LEADER, καλύπτοντας περισσότερο από τα 2/3 του αγροτικού πληθυσμού της χώρας και θα βελτιώσει την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες για το 10 % περίπου του αγροτικού πληθυσμού.

Το 2020, ως απάντηση στην πανδημία COVID-19, το ελληνικό ΠΑΑ εισήγαγε έκτακτη, προσωρινή στήριξη στον τομέα του ελαιολάδου σε περίπου 143 648 δυνητικούς δικαιούχους.

Η στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης είναι ο 2ος πυλώνας της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής, μέσω του οποίου παρέχεται στα κράτη μέλη ένα κονδύλι χρηματοδότησης της ΕΕ, για τη διαχείριση πολυετών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο. Συνολικά, προβλέπονται 118 προγράμματα για το σύνολο των 28 κρατών μελών¹. Ο κανονισμός για την αγροτική ανάπτυξη για την περίοδο 2014-2022 αφορά έξι προτεραιότητες στον οικονομικό, περιβαλλοντικό και κοινωνικό τομέα, και τα προγράμματα περιέχουν σαφείς στόχους οι οποίοι περιγράφουν τι πρέπει να επιτευχθεί.

¹ Το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την Ένωση την 31η Ιανουαρίου 2020· σύμφωνα με τη συμφωνία αποχώρησης, η στήριξη στο πλαίσιο της αγροτικής ανάπτυξης εξακολουθεί να εφαρμόζεται στο Ηνωμένο Βασίλειο κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020.

Επιπλέον, για τη βελτίωση του συντονισμού των δράσεων και τη μεγιστοποίηση των συνεργιών με τα άλλα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), συνήφθη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης με κάθε κράτος μέλος, στην οποία υπογραμμίζεται η γενική στρατηγική του για τις διαρθρωτικές επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.

Το παρόν έγγραφο παρέχει συνοπτική επισκόπηση του τρόπου με τον οποίο το ΠΑΑ θα χειριστεί τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Στον πίνακα του παραρτήματος παρουσιάζονται οι προτεραιότητες και οι τομείς εστίασης με τους ειδικούς στόχους τους και τα διαθέσιμα κονδύλια που τους αντιστοιχούν.

1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Η Ελλάδα θα υλοποιήσει ένα ενιαίο εθνικό πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης. Η χώρα καλύπτει έκταση 132 049 km², εκ των οποίων το 62,6% είναι κυρίως αγροτικές εκτάσεις, όπου ζει το 31,9% του πληθυσμού. Πάνω από τις μισές από τις 709 500 γεωργικές εκμεταλλεύσεις της χώρας έχουν μέγεθος μικρότερο από 2 εκτάρια, ενώ τα μικρά και κατακερματισμένα αγροτεμάχια αποτελούν ένα από τα βασικότερα χαρακτηριστικά της ελληνικής γεωργίας. Η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Μόλις το 5,2% των υπευθύνων γεωργικών εκμεταλλεύσεων είναι ηλικίας κάτω των 35 ετών και μόνο το 5,5% του συνόλου των υπευθύνων γεωργικών εκμεταλλεύσεων έχει λάβει γεωργική κατάρτιση. Ο δείκτης που μετρά το βιοτικό επίπεδο των γεωργών ανέρχεται στο 80% του βιοτικού επιπέδου των ατόμων που απασχολούνται σε άλλους τομείς.

Το μερίδιο της γεωργίας στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία της χώρας (2018) είναι 4,3%. Από πλευράς απασχόλησης, η γεωργία αντιπροσωπεύει το 12% και ο τομέας γεωργικών τροφίμων το 4% του συνόλου. Η οικονομική βαρύτητα του εν λόγω τομέα είναι σημαντική και, κατά συνέπεια, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του με την άμβλυση των διαρθρωτικών, περιβαλλοντικών και κλιματικών περιορισμών που αντιμετωπίζει παραμένει βασική πρόκληση.

Οι περιοχές με φυσικούς περιορισμούς² αντιστοιχούν στο 70,70% της χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης (ΧΓΕ), το 44,19% των οποίων είναι ορεινές περιοχές. Οι δασικές εκτάσεις καλύπτουν το 50% της συνολικής χερσαίας έκτασης της χώρας και οι βιολογικές καλλιέργειες καλύπτουν το 3,8% της ΧΓΕ. Οι αρδευόμενες εκτάσεις αντιστοιχούν στο 19,8% της ΧΓΕ και το 86% των υδάτων στην Ελλάδα καταναλώνονται στη γεωργία, συχνά με σημαντικές απώλειες υδάτων. Ο δείκτης ανεργίας της Ελλάδας ανέρχεται στο 11,5% (2023), ποσοστό που υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ.

2. Ο ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝ ΛΟΓΩ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΑΑ

Για την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων προκλήσεων, το ελληνικό ΠΑΑ θα χρηματοδοτήσει δράσεις στο πλαίσιο και των έξι προτεραιοτήτων της αγροτικής ανάπτυξης, με ιδιαίτερη έμφαση στην ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα και στη βιώσιμη διαχείριση των δασών, καθώς και στην αποκατάσταση, τη διατήρηση και την ενίσχυση των οικοσυστημάτων που σχετίζονται με τη γεωργία και τη δασοκομία. Παρακάτω παρουσιάζονται εν συντομία τα σημεία στα οποία επικεντρώνεται κάθε προτεραιότητα.

Μεταφορά γνώσεων και καινοτομία στη γεωργία, στη δασοκομία και στις αγροτικές περιοχές

Στο πλαίσιο αυτής της προτεραιότητας, το ελληνικό ΠΑΑ αποσκοπεί στη στήριξη 285 έργων συνεργασίας, μεταξύ των οποίων έργα στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομίας, καθώς και στην ενίσχυση της ανάπτυξης εταιρικών σχέσεων στο πλαίσιο της αλυσίδας εφοδιασμού του τομέα γεωργικών ειδών διατροφής. Θα διατεθούν περίπου

² Μετά την ολοκλήρωση, τον Δεκέμβριο 2018, της νέας οριοθέτησης των περιοχών με φυσικούς και άλλους ειδικούς περιορισμούς, εκτός από τις ορεινές περιοχές

48 050 θέσεις κατάρτισης για την ενίσχυση της μεταφοράς γνώσεων στους τομείς της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης, των καινοτόμων τεχνολογιών και της έρευνας, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η πρακτική εφαρμογή των εν λόγω γνώσεων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και σε δάση.

Ανταγωνιστικότητα του γεωργικού τομέα και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών

Περίπου 44 015 γεωργικές εκμεταλλεύσεις στην Ελλάδα θα επωφεληθούν από τη στήριξη του προγράμματος επιχειρηματικής ανάπτυξης για νέους γεωργούς, ενώ περίπου 11 755 γεωργικές εκμεταλλεύσεις θα επωφεληθούν από τη στήριξη για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεών τους. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι νέοι γεωργοί θα επωφεληθούν επίσης από προγράμματα κατάρτισης και από υψηλότερο ποσοστό στήριξης για τις επενδύσεις τους, στο πλαίσιο των αντίστοιχων μέτρων του προγράμματος. Ως απάντηση στην πανδημία COVID-19, εκτιμάται ότι 143 648 γεωργοί του τομέα του ελαιολάδου μπορούν να λάβουν έκτακτη προσωρινή στήριξη.

Οργάνωση της αλυσίδας τροφίμων, περιλαμβανομένης της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία

Υπολογίζεται ότι 18 650 γεωργικές εκμεταλλεύσεις θα λάβουν στήριξη για συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας, σε τοπικές αγορές, καθώς και για την ανάπτυξη βραχέων αλυσίδων εφοδιασμού και ομάδων/οργανώσεων παραγωγών, ενώ 490 επιχειρήσεις γεωργικών τροφίμων θα λάβουν στήριξη για επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας.

Επιπλέον, 72 000 κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις των κλάδων της αιγο-προβατοτροφίας, βοοτροφίας, πτηνοτροφίας (αυγοπαραγωγές ή/και κρεοπαραγωγές όρνιθες) και χοιροτροφίας έλαβαν έκτακτη χρηματοδοτική ενίσχυση ώστε να περιορίσουν τις οικονομικές επιπτώσεις που προκάλεσε η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοκομία

Η Ελλάδα αποσκοπεί να θέσει υπό καθεστώς σύμβασης το 20,15% των γεωργικών εκτάσεων της για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, το 20,20% για τη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων και το 19,36% για τη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους. Τα μέτρα για τη στήριξη του γεωργοδασοκομικού συστήματος και της δάσωσης έχουν ως στόχο να υπαχθεί ένα μικρό ποσοστό της δασικής έκτασης της Ελλάδας σε συμβάσεις διαχείρισης.

Αποδοτικότητα των πόρων και κλίμα

Η συγκεκριμένη προτεραιότητα αποσκοπεί στη στήριξη μιας πιο αποδοτικής χρήσης των φυσικών πόρων, ιδίως των υδάτων, καθώς και στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ελλάδα. Περισσότερο από το 12% των αρδευόμενων εκτάσεων θα συμβάλει στη βελτίωση της αποδοτικής χρήσης των υδάτων μέσω δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων σε αρδευτικές υποδομές. Αναμένεται ότι 131 000 εκτάρια αρδευόμενης γης θα ενταχθούν στο μέλλον σε πιο αποδοτικά αρδευτικά συστήματα. Η εν λόγω στήριξη σε συνδυασμό με άλλα μέτρα, όπως επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού, δραστηριότητες μεταφοράς γνώσεων και συμβουλευτικές υπηρεσίες, αναμένεται ότι θα βελτιώσει την αποδοτική χρήση των υδάτων και ότι θα μειώσει το μερίδιο της γεωργίας στη συνολική κατανάλωση ύδατος.

Κοινωνική ένταξη και τοπική ανάπτυξη σε αγροτικές περιοχές

Περισσότερο από το ήμισυ του αγροτικού πληθυσμού της Ελλάδας αναμένεται να καλυφθεί από στρατηγική τοπικής ανάπτυξης, ενώ το 10 % περίπου του αγροτικού πληθυσμού θα επωφεληθεί από βελτιωμένες υπηρεσίες και υποδομές ΤΠΕ. Οι δράσεις μέσω της πρωτοβουλίας LEADER έχουν ως στόχο τη δημιουργία 1 680 νέων θέσεων εργασίας. Επιπλέον, 560 δικαιούχοι θα λάβουν στήριξη για επενδύσεις σε μη γεωργικές δραστηριότητες σε αγροτικές περιοχές, γεγονός που θα συμβάλει στη δημιουργία 675 θέσεων εργασίας.

Τα έξι **σημαντικότερα μέτρα του ΠΑΑ** από άποψη προϋπολογισμού (συνολική δημόσια συνεισφορά) είναι τα εξής:

- Ποσό 1 750 εκατ. EUR διατίθεται σε περιοχές με φυσικούς ή άλλους ειδικούς περιορισμούς
- Ποσό 1 643 εκατ. EUR διατίθεται για επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού
- Ποσό 1 467 εκατ. EUR διατίθεται στη βιολογική γεωργία
- Ποσό 851 εκατ. EUR διατίθεται για την ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων
- Ποσό 622 εκατ. EUR διατίθεται σε γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα
- Ποσό 422 εκατ. EUR διατίθεται για τη στήριξη της τοπικής ανάπτυξης στο πλαίσιο του LEADER / της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων

Παράρτημα: Ενδεικτική δημόσια στήριξη για το πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης της Ελλάδας

Στόχος	Μέτρο	Συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR	%
Προτεραιότητα 1: Μεταφορά γνώσεων και καινοτομία στη γεωργία, στη δασοκομία και στις αγροτικές περιοχές³			-
1A - Καινοτομία, συνεργασία, γνώση 2,65 % των δαπανών του ΠΑΑ	M01 – Μεταφορά γνώσεων		
	M02 – Συμβουλευτικές υπηρεσίες		
	M16 – Συνεργασία		
1B - Έρευνα και καινοτομία 285 έργα συνεργασίας	M16 – Συνεργασία		
1Γ - Διά βίου μάθηση και επαγγελματική κατάρτιση Κατάρτιση 48 052 συμμετεχόντων	M01 – Μεταφορά γνώσεων		
Προτεραιότητα 2: Ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και προώθηση των καινοτόμων γεωργικών τεχνολογιών και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών		1 825 069 967	23,45%
2A - Αποδοτικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων 1,63% των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με στήριξη για αναδιάρθρωση ή εκσυγχρονισμό 11 755 γεωργικές εκμεταλλεύσεις λαμβάνουν στήριξη για επενδύσεις για την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό 143 648 εκμεταλλεύσεις έλαβαν έκτακτη προσωρινή στήριξη λόγω της πανδημίας COVID-19 72 000 εκμεταλλεύσεις που επλήγησαν από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία λαμβάνουν έκτακτη χρηματοδοτική ενίσχυση	M01 – Μεταφορά γνώσεων	16 778 997	0,28%
	M02 – Συμβουλευτικές υπηρεσίες	7 747 868	0,1%
	M04 – Επενδύσεις	742 138 701	9,53%
	M06 – Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων	41 272 813	0,53%
	M16 – Συνεργασία	27 798 611	0,36%
	M21 Κρίση COVID-19	125 176 919	1,61%
	M22 – Αντίκτυπος της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία	92 048 978	1,18%
2B - Νέοι γεωργοί Ποσοστό 6,09% των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με στήριξη στο πλαίσιο του ΠΑΑ για νέους γεωργούς 44 015 γεωργικές εκμεταλλεύσεις λαμβάνουν στήριξη για σχέδια ανάπτυξης επιχειρήσεων για νέους γεωργούς	M06 – Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων	772 107 080	9,92%
Προτεραιότητα 3: Οργάνωση της αλυσίδας τροφίμων,		464 235 735	5.96%

³ Δεν υπάρχει δημοσιονομική κατανομή για την προτεραιότητα 1, δεδομένου ότι οι δαπάνες κατανέμονται στους αντίστοιχους τομείς εστίασης που αφορούν.

περιλαμβανομένης της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων, και της διαχείρισης κινδύνων στη γεωργία			
3Α - Ανταγωνιστικότητα των παραγωγών 18 650 (2,58%) γεωργικές εκμεταλλεύσεις λαμβάνουν στήριξη για τη συμμετοχή σε συστήματα ποιότητας, τοπικές αγορές, βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού και ομάδες/οργανώσεις παραγωγών 490 (2,93%) επιχειρήσεις γεωργικών τροφίμων λαμβάνουν στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση και στην εμπορία γεωργικών προϊόντων 300 εκμεταλλεύσεις ζωικού κεφαλαίου υποστηρίζονται από τη μέτρο M14	M03 - Συστήματα ποιότητας	10 742 630	0,14%
	M04 - Επενδύσεις	301 321 490	3,87%
	M09 - Ομάδες / οργανώσεις παραγωγών	31 134 444	0,40%
	M14 - Καλή διαβίωση των ζώων	21 098 317	0,27%
	M16 - Συνεργασία	20 015 000	0,26 %
3Β - Διαχείριση κινδύνου 1 522 (0,26%) γεωργικές εκμεταλλεύσεις συμμετέχουν σε συστήματα διαχείρισης κινδύνων	M05 - Αποκατάσταση του γεωργικού δυναμικού	79 923 852	1,03 %
Προτεραιότητα 4: Αποκατάσταση, διατήρηση και ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και τη δασοκομία⁴		3 939 559 451	50,15%
4Α - Βιοποικιλότητα, ΥΦΑ και τοπία Ποσοστό 20,15% της ΧΓΕ στο πλαίσιο σύμβασης 747 427 εκτάρια υπό μετατροπή/συντήρηση σε/της βιολογικής γεωργίας	M01 - Μεταφορά γνώσεων	12 431 271	0,16%
	M02 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες	60 959 857	0,78%
4Β - Διαχείριση των υδάτων Ποσοστό 20,20% της ΧΓΕ στο πλαίσιο σύμβασης	M04 - Επενδύσεις	107 111 558	1,38%
	M07 - Βασικές υπηρεσίες	250 000	0,00%
4Γ - Διαχείριση του εδάφους Ποσοστό 19,36% της ΧΓΕ στο πλαίσιο σύμβασης Ποσοστό 0,24% των δασικών εκτάσεων στο πλαίσιο σύμβασης 16 000 εκτάρια καλύπτονται από ενέργειες αποκατάστασης έπειτα από δασικές ζημιές	M08 - Δάση	49 451 593	0,64 %
	M10 - Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα	622 313 239	7,99%
	M11 - Βιολογικές καλλιέργειες	1 338 079 323	17,19%
	M13 - ΠΦΠ	1 742 777 469	22,39%
	M16 - Συνεργασία	6 185 139	0,08 %
Προτεραιότητα 5: Προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων και στήριξη της στροφής προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή στους τομείς της γεωργίας, των τροφίμων		760 621 284	9,77%

⁴ Οι δαπάνες στο πλαίσιο της προτεραιότητας 4 είναι προγραμματισμένες για το σύνολο της προτεραιότητας και όχι για επιμέρους τομείς εστίασης

και της δασοκομίας			
5A - Αποδοτική χρήση των υδάτων Παροχή στήριξης σε 131 000 (12,78%) εκτάρια αρδευόμενης γης που εντάσσεται σε πιο αποδοτικό αρδευτικό σύστημα	M01 - Μεταφορά γνώσεων	8 010 572	0,1%
	M02 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες	9 841 164	0,13%
	M04 - Επενδύσεις	437 076 921	5,61 %
	M16 - Συνεργασία	6 671 667	0,09 %
5B - Ενεργειακή απόδοση Συνολικές επενδύσεις ύψους 67 139 413 EUR για την ενεργειακή απόδοση	M04 - Επενδύσεις	33 569 706	0,43%
5Γ - Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές Συνολικές επενδύσεις ύψους 25 503 629 EUR στην παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές	M02 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες	200 924	0,003%
	M04 - Επενδύσεις	16 067 286	0,21%
	M16 - Συνεργασία	2 779 861	0,04%
5Δ - Μείωση των αερίων θερμοκηπίου και NH3 0,36% MZK στο πλαίσιο σύμβασης Ποσοστό 2,70 % της ΧΓΕ στο πλαίσιο σύμβασης	M02 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες	410 048	0,01%
	M04 - Επενδύσεις	683 799	0,01%
	M11 - Βιολογικές καλλιέργειες	128 584 689	1,65%
	M16 - Συνεργασία	2 223 889	0,03%
5Ε - Διατήρηση / παγίδευση του άνθρακα 0,44 % ΧΓΕ και δασικές εκτάσεις υπό σύμβαση 52 000 εκτάρια καλύπτονται για την πρόληψη δασικών ζημιών	M02 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες	883 655	0,01%
	M04 - Επενδύσεις	4 683 170	0,06%
	M08 - Δάση	107 821 987	1,39%
	M16 - Συνεργασία	1 111 944	0,01%
Προτεραιότητα 6: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της μείωσης της φτώχειας και της οικονομικής ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές		534 970 692	6,87%
6A - Διαφοροποίηση, ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας 560 εκμεταλλεύσεις λαμβάνουν ενίσχυση εκκίνησης / στήριξη για επενδύσεις σε μη γεωργικές δραστηριότητες σε αγροτικές περιοχές Δημιουργήθηκαν 675 θέσεις εργασίας	M06 - Ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων	37 680 999	0,48%
6B - Τοπική ανάπτυξη Ποσοστό 66,34% του αγροτικού πληθυσμού εντάσσεται σε στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης 75 000 (1,24%) άτομα στις αγροτικές περιοχές θα επωφεληθούν από βελτιωμένες υπηρεσίες / υποδομές Δημιουργήθηκαν 1 680 θέσεις εργασίας (μέσω της πρωτοβουλίας LEADER)	M07 - Βασικές υπηρεσίες	28 179 563	0,36%
	M19 - LEADER και ΤΑΠΤΚ	422 120 905	5,42%
6Γ - ΤΠΕ Το 2,99% του πληθυσμού με βελτιωμένες υπηρεσίες /	M01 - Μεταφορά γνώσεων	2 776 238	0,04%
	M02 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες	325 988	0,004%

υποδομές (ΤΠΕ)	M07 - Βασικές υπηρεσίες	43 886 998	0,56%
M 113 (μεταβατικό)		202 953 363	2,61%
Τεχνική Βοήθεια (ΤΒ)		56 917 935	0,73%
Συνολική δημόσια δαπάνη σε EUR		7 784 328 429	100,00%